

Oyunsallık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Oyunsallık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28660>

Özet

Oyunsallık Ölçeği, üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite içeren oyunlara oynamaya yönelik tutumlarının sistematik olarak ölçmek amacıyla 2014 yılında Muhsin Hazar tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek, bireyin oyuna karşı geliştirdiği duygusal ve davranışsal eğilimleri değerlendiren iki ana alt boyuttan oluşmaktadır. Toplam 23 maddeden oluşan bu araç, 5'li Likert ölçeği formatında uygulanmaktadır ve ilgili akademik çalışmada yüksek düzeyde güvenilirlik ve geçerlik kanıtları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Oyunsallık, Fiziksel Aktivite, Tutum Ölçeği, Üniversite Öğrencileri, Psikometri, Spor Psikolojisi.

Yazarlar

Muhsin Hazar

Amaç

Oyunsallık Ölçeği'nin temel amacı, yükseköğretim düzeyindeki öğrencilerin fiziksel aktivite içeren oyunlara karşı sergiledikleri genel tutumları ve eğilimleri belirlemektir. Bu tutumlar, öğrencilerin oyun oynamaya yönelik motivasyonları, duygusal tepkilerini ve fiili davranışsal sürekliliklerini içermektedir.

Ölçek, beden eğitimi ve spor bilimleri alanında çalışan araştırmacılar için tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılımını teşvik eden programların planlanmasında ve mevcut müdahalelerin etkinliğinin değerlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek, özellikle oyunun birey üzerindeki duygusal ve davranışsal etkilerini ayırmada analitik bir araç sunar.

Yapı

Ölçek, bireylerin fiziksel aktivite içeren oyunlara yönelik geliştirdiği **tutum** kavramını ölçen **oyunsallık** yapısını temel almaktadır. Bu yapı, iki farklı ancak ilişkili alt boyut üzerinden kavramsallaştırılmıştır:

Oyunun Duygusal Boyutu: Bu boyut (11 madde), bireyin oyun oynama eylemine karşı hissettiği duygusal tepkileri, zevki ve sevgiyi ölçer. Bireyin oyuna yönelik pozitif duygusal bağlılığına yansıtılır.

Oyunun Davranışsal Boyutu: Bu boyut (12 madde), bireyin oyuna aktif olarak katılma, oyunu

sürdürme, engellere rağmen oyuna devam etme ve oyunu günlük yaşamında önceliklendirme gibi pratik eylemsel eğilimlerini ölçer.

Geçerlik

Oyunsallık Ölçeği'nin geçerlik kanıtları, madde analizi yöntemleri kullanılarak sağlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini desteklemek amacıyla madde-test korelasyonları hesaplanmıştır. Bu korelasyonlar, her bir maddenin, ölçülmesi amaçlanan genel tutum yapısıyla ne kadar uyumlu olduğunu gösterir.

Yapılan analizler sonucunda, madde-test korelasyon değerlerinin **0,24** ile **0,58** arasında deyişimi saptanmıştır. Bu değerler, maddelerin ölçeğin genel puanına orta ve yüksek düzeyde katkı sağladığını ve ölçeğin iç tutarlılığını yeterli olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını gösteren güvenilirliğine kanıt sağlamak amacıyla iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa ($Cr\alpha$) hesaplanmıştır. Güvenirlik, ölçeğin tekrarlandığında benzer sonuçlar verme yeteneğinin bir göstergesidir.

Tüm ölçeğe (23 madde) ait genel $Cr\alpha$ güvenirlik katsayısı **0,85** olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin akademik standartlara göre oldukça yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır. Alt faktörlere ilişkin güvenirlik katsayıları ise şöyledir:

Birinci alt faktöre (Oyunun Duyusal Boyutu) ilişkin $Cr\alpha$: 0,83.

İkinci alt faktöre (Oyunun Davranışsal Boyutu) ilişkin $Cr\alpha$: 0,61.

Davranışsal Boyutun katsayısı daha düşük olmasına rağmen (0,61), bu değer sosyal bilimler araştırmaları için genellikle kabul edilebilir minimum sınırda yer almaktadır ve ölçeğin genel güvenilirliği güçlüdür.

Faktör Analizi

Oyunsallık Ölçeği, geliştirme (Geliştirme) türünde bir ölçek olup, yapısal geçerliğini destekleyen iki faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu iki faktörlü yapı, üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite içeren oyunlara yönelik tutumlarını açıklayan en uygun model olarak belirlenmiştir.

Ölçek, toplam 23 maddeyi iki ayrı psikolojik boyuta ayırmaktadır. Bu ayrım, tutumun hem duygusal deneyim hem de eylemsel kararlılıklarını bağımsız olarak ölçmeye olanak tanır. Yapılan madde test korelasyonu analizleri, maddelerin kendi faktörleriyle yüksek korelasyon gösterdiğini doğrulamaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Üniversite Öğrencileri

Age Group: Genç Yetkinlik

Population Details: Ölçek, üniversite düzeyindeki bireylerin fiziksel aktivite içeren oyunlara yönelik tutumların ölçmek üzere özel olarak tasarlanmıştır ve bu popülasyon üzerinde standardize edilmiştir.

Test Methodology: Ölçek, 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanılarak uygulanır. Katılımcılardan, her bir maddeye ne ölçüde katılımlarını belirtmeleri istenir. Puanlama şu şekildedir: 1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Oyun, Spor Psikolojisi, Cronbach, Madde Test Korelasyonu, Duyusal Boyut, Davranışsal Boyut.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: muhsin@gazi.edu.tr

Correspondence Address: Muhsin Hazar (Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ankara, Türkiye)

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek 2014 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı genellikle akademik ve araştırma amaçları için makaleye atıf yapılarak mümkündür, ancak ticari veya geniş çaplı uygulamalar için sorumlu yazar Muhsin Hazar ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilmektedir. Sorumlu yazarın iletişim bilgileri yukarıda sunulmuştur.

Referanslar

Hazar, M. (2014). Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite içeren oyunlar oynamaya yönelik tutum ölçeği (Oyunsallık Ölçeği). *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 166-172.

Makalenin orijinal bağlantısı: dergi.nigde.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: oyunsallik-olcegi-toad.pdf

Oyunsallık Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek 2 alt boyut ve 23 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme 5'li Likert (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum) şeklindedir.

Oyunun Duyusal Boyutu (11 m): Oyun oynamayı severim.

Oyunun Davranışsal Boyutu (12 m): Aç olsam da oyun oynamayı sürdürürüm.